

1 сурет - Мобильді интернет жылдамдығы бойынша жаһандық рейтинг және Қазақстанның орны

Біздің ойымызша, роботтар жасап шығарылса еліміз мүлде басқа сатыға көтерілереді. Вокзал немесе әуежайларға швейцар-роботтар жасап шығарылса, көптеген қазақстандықтарға жақсы болар еді. Сонда біз ауыр жүктерімізді көтеріп әуре болмайтын едік. Сонымен қатар, болашақта студенттер мен оқушылар үшін, цифрланған кітапханалар пайда болғаны да жақсы. Біз күтетін болашақтағы "Цифрлық Қазақстан" бейнесі осылай елестейді. Біз технологиялар мен интернетті өзімізге ыңғайлы болу үшін қолдануымыз керек. Алайда Адамзат бірінші орында болуы керек.

Қолданылған әдебиеттер

1. В Казахстане самая дешёвая связь и самый быстрый мобильный интернет среди всех стран Центральной Азии//<http://finprom.kz/>
2. Мобильный интернет в Казахстане: количество аудитории, самые популярные сайты и приложения//<https://tribune.kz/mobilnyj-internet-v-kazahstane-kolichestvo-auditorii-samyepopulyarnye-sajty-i-prilozheniya/>

Бақыткерей Д.С., 2 курс (Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті)
 Ғылыми жетекшісі – э.ғ.к., профессор Атаниязов Ж.

ҚАЗІРГІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙДА КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ ДАМУ

Қазіргі уақытта корпорациялардың көбеюі корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті (КӘЖ) өз қызметі шеңберінде қолдану қажеттілігін түсінеді. Бұл тұжырымдама салыстырмалы түрде мағынасы тар, бірақ осыған қарамастан бүгінгі таңда қарқынды дамуға ие. Корпорациялардың әлеуметтік жауапкершілігі мәселесін талқылау ХХ ғасырдың екінші жартысында басталды. Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі идеялары АҚШ пен Ұлыбританияда белсенді түрде дамып, жүзеге асырыла бастады. Ресейдегі КӘЖ тәжірибесі көптеген батыс елдерімен салыстырғанда аз ауқымға ие және бұл мәселе ресейлік тәжірибе үшін салыстырмалы түрде жаңа.

Кесте 1. КӘЖ тұжырымдамасының даму кезеңдері

Кезең	Зерттеушілер	Негізгі ережелер
1953 ж	Г. Боуэн	Оның анықтамасының шеңберінде кәсіпкердің қоғамның құндылықтарын қабылдап, ескеріп қана қоймай, оларды қалыптастыруға белсенді қатыса алатын моральдық агент ретіндегі қоғамдық рөлін мойындауды қамтитынын көрсетеді

1960 жылдардың ортасы	Дж. МакГир	Бұл тұжырымдама компанияны (корпорацияны) субъект, заңды тұлға ретінде қосу арқылы кеңейтілді. Бұл әлеуметтік жауапты мінез-құлықты компанияның негізгі функциясын іске асырумен пайданы ұлғайтумен ұштастыру мүмкіндігі туралы мәселелердің туындауына әкелді.
1970 жылдар	М. Фридман, Т. Левитт	Фридманның пікірінше, компанияның басты жауапкершілігі-бұл өз қызметін жүзеге асыру және әлеуметтік жауапты мінез-құлық арқылы маңызды емес, одан барынша пайда алу.
1980-1990 ж.ж.	К. Смит, А. Кэрролл, Д. Вуд и другие	

Қазақстанда корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік нормаларын, әдетте, тек ірі бизнестермен шектелуде. Сонымен қатар, КӘЖ кең ұғымды қамтитынына қарамастан, бұл саладағы бастамалардың көпшілігі тек қайырымдылық көмекті жүзеге асырумен байланысты. Қазір елімізде мемлекет КӘЖ енгізу процесінің негізгі қозғаушы күші[2].

Қазақстандағы компаниялар КӘЖ-ны ең алдымен еңбек практикасы (әлеуметтік бағдарламалар/пакеттер, персоналдың еңбек жағдайларын жақсарту, оны дамыту және оқыту), қайырымдылық ретінде түсінеді[3].

Дегенмен де, Қазақстанда осы салада Үкіметтің қолдауы, қаржылық емес есептерді дайындау практикасының таратылуы, «ИСО 26000» ұлттық стандартының бейімделуі және қабылдануы, КӘЖ-ны бизнес арасында құрал ретінде ілгерілету сияқты дамудың оң үрдістерін атауға да болады[3].

Осылайша, аталмыш бағыттың қарқынды дамуында оң үрдістерді қалыптастырып, корпоративтік басқаруды жетілдіру мынадай бағыттар бойынша жүзеге асырылуы тиіс:

- ❖ КӘЖ нені білдіретіні және оның ұзақ мерзімді перспективада не беретіні туралы түсінік беру. Ол үшін КӘЖ-нің компаниялардың негізгі қызметімен байланысына баса назар аудару және КӘЖ қағидаттары мен басымдықтарына қатысты шешімдер қабылдаудың неғұрлым инклюзивті үдерісі үшін мүмкіндіктер көздеу қажет.

- ❖ Ұйымның тиімді менеджменті (өз мүдделері мен мүмкіндіктерін қоғамның мүдделері мен қажеттіліктерімен байланыстыру).

- ❖ Оның негізгі принциптерін реттейтін корпоративтік мінез-құлықты заңнамалық стандарттау.

- ❖ Мақсатқа жету процесін қамтитын корпоративтік қатынастардың жаңа жүйесін қалыптастыру.

- ❖ Ұйымдардың ақпараттық және қаржылық ашықтығына қойылатын талаптарды күшейту. Үлкен ашықтық барлық мүдделі тараптардың сенімі мен қолдауын қалыптастыруға ықпал етеді[4].

Кәсіпорындар өздерінің әлеуметтік тәжірибесін дамыту үшін қолдауды қажет етеді. Бизнесінің КӘЖ-ны оның бәсекеге қабілеттілігі үшін артықшылық ретінде түсінуі осы саланы болашақта дамытудың кепілі бола алады. Позитивті имиджді қалыптастыруды күту де кәсіпорындар үшін әлеуметтік бағдарланған бизнесті жүзеге асыруға жақсы ынталандыру болып табылады.

Әдебиеттер

1. Беккер Е.Ю. Оценка региональной эффективности корпоративной политики крупной промышленной компании <http://elib.sfu-kras.ru/>
2. Как корпоративная социальная ответственность влияет на бизнес//Как корпоративная социальная ответственность влияет на бизнес — Forbes Kazakhstan
3. Ажиева А. С. Перспективы корпоративной социальной ответственности в казахстанских компаниях//ВЕСТНИК НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ № 4(16) 2016.-С.33-34
4. Казначеев М.П. Проблемы развития корпоративной социальной ответственности в Казахстане//<https://isca.kz>